

Oznaka poročila: ARRS-RPROG-ZP-2013/47

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROGRAMU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem programu

Šifra programa	P6-0380
Naslov programa	Nasilje komunističnega totalitarizma v Sloveniji 1941-1990
Vodja programa	34641 Tamara Griesser Pečar
Obseg raziskovalnih ur	9152
Cenovni razred	A
Trajanje programa	01.2009 - 12.2012
Izvajalci raziskovalnega programa (javne raziskovalne organizacije - JRO in/ali RO s koncesijo)	2721 Študijski center za narodno spravo
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	6 HUMANISTIKA 6.01 Zgodovinopisje
Družbeno-ekonomski cilj	11. Družbenopolitični sistemi, strukture in procesi

2. Raziskovalno področje po šifrantu FOS¹

Šifra	6.01
- Veda	6 Humanistične vede
- Področje	6.01 Zgodovina in arheologija

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

3. Povzetek raziskovalnega programa²

SLO

Slovenija je edina članica EU, ki je v 20. stoletju doživela tri totalitarne režime: nacizem, fašizem, komunizem. Komunizem je trajal najdlje: od konca 2. svetovne vojne do prvih demokratičnih volitev aprila 1990, ko so se opozicijske politične stranke združile v DEMOS. Je tudi veliko manj raziskan. EU – in Slovenija kot njen del – temelji na skupnih vrednotah, kar pomeni svobodo, demokracijo ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Poudarek programa je pretežno na številnih kršitvah osnovnih človekovih pravic in svoboščin v Sloveniji med in po drugi svetovni vojni vse do leta 1990. Namen je, na isti ravni kot sta že obdelana nacizem in komunizem, omogočiti širok pristop k problemom, ki jih je povzročil komunizem v Sloveniji. Komunistični režim je prišel na oblast v Sloveniji leta 1945 s pomočjo revolucije, ki je potekala vse od leta 1941 naprej. Komunistična partija je videla v okupaciji edino možnost, da si prilasti oblast.

Zato je ustanovila krovno organizacijo, Osvobodilno fronto, ki je monopolizirala upor proti okupatorju, kar je povzročilo državljansko vojno. Takoj po vojni so se začeli množični poboji vrnjenih domobrancev, pa tudi likvidacije ideoloških nasprotnikov, montirani sodni procesi proti dejanskim in namišljenim nasprotnikom, obstajala so koncentracijska in delovna taborišča, prišlo je do številnih zaplemb premoženja in do obvezne oddaje pridelkov. Mnogim so bile odvzete osnovne človekove in državljanske pravice, tudi volilna pravica, mnogi pa so bili tudi pregnani iz domačega kraja, med njimi številni člani nemške in madžarske manjšine. Sodišča so takoj po vojni izrekala izredno visoke kazni, tudi smrtne, obsojala pa so tudi na prisilno delo, konfiskacijo premoženja itn. Kot edina organizirana sila zunaj partije in sovražnik številka ena je bila Katoliška cerkev pod posebnim udarom. Vrstili so se številni sodni procesi in administrativni postopki proti kleru. Politično motivirani procesi proti premožnejšim kmetom, tim. »kulakom«, so potekali predvsem v letih 1949-1951. Šlo je za kolektivizacijo kmečke zemlje.

Po vojni se je komunistična oblast razširila na vsa področja javnega življenja (političnega, družbenega, kulturnega, verskega in gospodarskega). Princip delitve oblasti ni veljal, tudi sodstvo je bilo podrejeno komunistični oblasti. Ustanavljanje političnih strank ni bilo dovoljeno, opozicija je bila izključena iz političnega procesa, ni bilo enakosti pred zakonom, svobode govora ali tiska. Državljeni so bili izpostavljeni indoktrinaciji od zibelke do krste in v šolah je bila marksistično ateistična ideologija temelj vsega izobraževanja. Večji del premoženja je bil zasežen. Režim se je opiral na tajno politično policijo (od 1944 Oddelek za zaščito naroda (Ozna), od leta 1946 Uprava državne varnosti (UDV, Udba) in od 1966 Služba uprave državne varnosti). S svojimi zaposlenimi agenti in z neuradnimi sodelavci je nadzirala vsakdanje življenje ljudi. Nova komunistična elita si je prisvojila številne privilegije.

ANG

Slovenia is the only member of the EU that in 20th century experienced three totalitarian regimes: Fascism, Nazism and Communism. The Communist regime is less investigated than the others but lasted much longer, from the end of the World War II till the first democratic elections in April 1990, when the opposition parties united in DEMOS movement. EU – Slovenia is its part – rests on a system of common values: liberty, democracy, respect of human rights and fundamental freedoms. Emphasis of the program is placed predominantly on numerous violations of basic human rights and freedoms that occurred during and after the World War II till 1990. The criteria used for evaluation of Communism are to be the same as for Nazism and Fascism. Communist regime in Slovenia came to power through a revolution that had begun as early as 1941, because the Communists saw in the occupation the only chance to gain power. An umbrella organization called »Liberation Front« monopolized resistance, which caused the civil war. Immediately after the war mass slaughter of the surrendered Home Guards and liquidations of ideological opponents took place, actual and imaginary opponents were put on trial, concentration and forced labor camps were established, the confiscation of property and compulsory surrender of goods were undertaken. Many were deprived of their basic civil and political rights, also the right to vote. Many, especially members of the German and Hungarian minorities, were expelled from their homes. The courts issued severe sentences especially in the time immediately after the war, including death sentences, forced labor, land seizures. The Communist regime applied tremendous pressure on its internal enemy number one, the Catholic Church, because it remained the only organization outside the Communist party. Numerous members of the clergy were put on trial or were subject of administrative treatment. The politically motivated trials against wealthier farmers, the »kulaks«, took place in the years 1949-1951. Their aim was the collectivization of land.

After the war the power of the Communist Party expanded to all spheres of public life (political, social, cultural, religious and economic). There was no separation of powers, even the courts were subordinated to the Communist regime, political parties were not allowed, the opposition was excluded from the political process and there was no equality before the law, nor freedom of speech or free press. Citizens were exposed to indoctrination from cradle to coffin and in schools, the Marxist atheistic ideology was the basis of all education. A vast part of property was confiscated. The regime was supported by the repressive political secret police (1944-1946 called Ozna/Department of National protection, then UDV or Udba/Administration of State Security, from 1966 the Service of National Security). Through its fulltime agents and unofficial informants, the secret police was able to control the daily life. A new communist class claimed many privileges.

4. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem programu³

SLO

Študijski center za narodno spravo (SCNR) je začel izvajati raziskovalni program »Nasilje komunističnega totalitarizma v Sloveniji 1941–1990« 1. januarja 2009. Programska skupina je imela šest članov. Če primerjamo zastavljene cilje z doseženimi rezultati raziskovalnega programa

potem lahko ocenimo delo kot zelo uspešno. Delo je potekalo po štirih sklopih:

1. Teoretični pristop: Posebno pozornost je programska skupina posvetila teoretičnemu preučevanju totalitarizmov. Posluževali smo se primerjave, kar seveda ne pomeni enakosti, saj je vsak dogodek edinstven. Različnih fenomenov pa sploh ne moremo definirati, jih uvrstiti in jih kvalificirati, če jih ne primerjamo in ugotovimo različnosti in podobnosti. To je orodje zgodovinarjev, pa tudi juristov, sociologov itn. Teoretično izhodišče za raziskovanje totalitarizmov na slovenskih tleh je predpostavka, da totalitarna država posega v vse pore družbenega in človeškega življenja in zahteva aktivno udejstvovanje po diktatu določene ideologije. Pripravili smo katalog skupnih značilnosti, ker smo mnenja, da je bistveno, da se totalitarne pojave in totalitarne režime ocenjuje po enakih kriterijih. Ti so: prevladujoča ideologija, osebni kult diktatorja, podreitev posameznika skupnosti, polastitev celotnega prebivalstva, enotnost vej oblasti, enostrankarski sistem, nesvobodne volitve, permanentne kršitve temeljnih državljskih in človekovih pravic, popolno obvladovanje medijev, umetnosti in znanosti, policijska država, tajni zapori in tajni uradni listi, koncentracijska in delovna taborišča, militarizacija družbe in privilegiji določene kaste, ki jo je, vsaj za komunistični jugoslovanski režim, za katerega se vse bolj uveljavlja izraz »titoizem«, Milovan Đilas imenoval »novi razred«. Pri naštevanju značilnosti pa smo ugotovili, da je za povojno obdobje potrebno še jasneje izpostaviti indoktrinacijo družbe. Indoktrinacija je namreč več kot propaganda, je načrtna manipulacija ljudi, vsiljevanje oz. predpisovanje določenega mnenja. Tisti trenutek namreč, ko nek totalitarni režim prevzame in konsolidira oblast, ne zadostuje samo močna propaganda. Ta postaja vedno bolj pomembna kot alibi za zunanji svet, kjer se totalitarni režim srečuje z drugimi političnimi, predvsem demokratičnimi sistemi. V notranjosti režima pa je za obstoj totalitarne oblasti potrebna indoktrinacija družbe od zibelke do krste. Totalitarni režimi polagajo posebno važnost na popolno obvladovanje vzgoje in izobrazbe otrok. Izredno pomembno je, da se teoretična izhodišča postavljajo v širši raziskovalni prostor, da se vodijo razprave o tej problematiki preko slovenskih meja. Temu namenja Študijski center posebno pozornost, saj sodeluje s sorodnimi institucijami v Evropi, povezan je v Evropsko platformo spomina in vesti, sodeluje pa tudi na domačih in mednarodnih simpozijih in srečanjih s svojimi različnimi prispevki. Veliko pozornost smo namenili tudi rapravam o kriterijih raziskovanja v zgodovinski stroki, kar je sploh predpogoj za vsako znanstveno delo. Nekatere ugotovitve so bile objavljene v zbornikih "Totalitarizmi-vprašanja in izzvi" 1-3 oz. v "Refleksije - zbornik prispevkov" (2012).

2. Raziskava medvojne obdobja:

Posebno pozornost je programska skupina namenila raziskovanju različnih oblik nasilja komunističnega sistema na Slovenskem v času druge svetovne vojne. Cilj raziskovalnega projekta je celovito prikazati revolucionarno nasilje med drugo svetovno vojno po posameznih slovenskih pokrajinah, torej na Štajerskem in v Prekmurju, na Koroškem, Gorenjskem, Dolenjskem z Belo krajino, Notranjskem in Primorskem. V zbirki »Revolucionarno nasilje v Sloveniji 1941–1945« sta v letu 2011 izšli prvi knjigi: dr. Damjan Hančič je avtor znanstvene monografije z naslovom Revolucionarno na vzhodnem Gorenjskem, 1941–1945, mag. Renato Podbersič pa je avtor znanstvene monografije z naslovom Revolucionarno nasilje na Primorskem, Goriška in Vipavska 1941–1945.

Na Slovenskem se imamo med drugo svetovno vojno dve ravni dogajanja, okupacijo in upor proti tej, ter hkrati revolucijo, ki je povzročila državljansko vojno. Kot je ugotovil član programske skupine mag. Renato Podbersič za Primorsko se je v posameznih konkretnih oblikah nasilja hkrati prepleta več omenjenih vidikov, zato je potrebno zelo natančno ugotoviti karakteristike nasilja. Pri tem pa si je potrebno predočiti, da so bile razmere na Primorskem med drugo svetovno vojno drugačne kot v drugih pokrajinah Slovenije, ker je bila pod Italijo že vse od Rapalske pogodbe leta 1920 in ker je so Slovenci živeli med obema vojnoma tam pod fašizmom. Renato Podbersič pa je v *Arhivih* (2012) objavil še »Prispevek k problematiki raziskovanja revolucionarnega nasilja na Primorskem«, v katerem pregledno obravnava zgodovino tega področja med drugo svetovno vojno in v kronološkem vrstnem redu vodi skozi poskus zgodovine raziskovanja. Nadaljeval je z raziskovanjem revolucionarnega nasilja na Primorskem v letu 2012, in sicer z raziskovanjem idrijskega in tolminskega področja, medtem ko je dr. Damjan Hančič nadaljeval z raziskovanjem revolucionarnega nasilja na Gorenjskem in se osredotočal na njen zahodni del. Programska skupina je preučevala tudi represivne organe, tukaj predvsem Varnostno-obveščevalne službe, Ozne in revolucionarno sodstvo (dr. Tamara Griesser-Pečar, dr. Damjan Hančič).

3. Povojno obdobje: Slovensko totalitarno povojno preteklost je potrebno razdeliti na dve obdobji. V prvem obdobju, ki se je pravzaprav začelo z revolucionarnim nasiljem že takoj po okupaciji leta 1941 in je trajalo nekako do sredi petdesetih let prejšnjega stoletja, je partiji šlo za prevzem oblasti in za izpostavitve njenega monopola. Bilo je to obdobje popolnega brezpravja in najhujše fizične in psihične represije. Partija je skušala odstraniti vse dejanske ali domnevne nasprotnike, cilj je posvečeval sredstva. Takrat so bile najbolj surovih kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin, čas množičnih umorov političnih nasprotnikov in „čiščenje“ razrednih sovražnikov. Najprej je oblast uničila politično opozicijo, spomnimo se množičnih umorov, številnih

montiranih procesov, koncentracijskih taborišč itn. Ob koncu druge svetovne vojne žrtve fojb na Goriškem pa so bili žrtve fojb Italijani, Slovenci in Hrvati, pa tudi pripadniki judovskega rodu, kar je raziskoval Renato Podbersič v zadnjem zborniku »Represivne metode totalitarnih režimov«, ki je izšel 2012. Del nasprotnikov se je umaknil v tujino, da si je rešil življenje. Dr. Mateja Čoh pa je obdelala delovanje slovenske in jugoslovanske emigracije v Avstriji in delovanje ilegalnih skupin v Sloveniji in izdala 2010 obsežno monografijo »Za svobodo, kralja in domovino. Ilegalne skupine v Sloveniji med letoma 1945 in 1952«. Jelka Piskurič zbira in analizira pričevanje – iz tega področja pripravlja tudi dizertacijo –, analizirala je med drugim različne povojne migracijske izkušnje clevelandskih Slovencev. Neža Strajnar pa je v prispevku, ki je izšel v zadnjem zborniku raziskovala zunajsodne poboje pripornikov OZNE v Mariboru januarja 1946. Študijski center za narodno spravo izdaja serijo publikacij z naslovom »Dokumenti in pričevanja«, ker je ena od pomembnih nalog programa tudi zbiranje in objava dokumentov in pričevanj o različnih oblikah nasilja. Tako je dr. Milko Mikola zbral dokumente o povojnih izgonih iz kraja bivanja leta 2010.

Oblast se je takoj lotila Cerkve kot edine organizacije izven komunistične partije. Domobranci kurati, ki so bili skupaj z domobranci vrnjeni iz Vetrinja, so kot večina teh končali na enem od več kot 600 prikritih morišč v Sloveniji, številni duhovniki, redovniki in bogoslovci pa so se znašli v zaporih, v taboriščih in na zatožnih klopih oz. so bili upravno kaznovani. Verouk je bil najprej močno oviran, potem pa na šolah sploh prepovedan, Teološka fakulteta je bila izključena iz univerze, verske aktivnosti so bile omejene na cerkvene stavbe itd.. O tej problematiki je v zborniku *Totalitarizmi na Slovenskem v 20. stoletju* (2010) objavljen prispevek dr. Tamare Griesser-Pečar z naslovom „Rimskokatoliško cerkev pod tremi totalitarnimi sistemi“. Katoliška cerkev je ostala sovražnik številka ena do osamosvojitve, prav o tem je v zadnjem zborniku izšel prispevek iste avtorice „Katoliška Cerkev v komunistični Sloveniji: „Sovražnik številka ena““. Ker pa je povojna oblast preganjala tudi nekatoliške verske skupnosti je Neža Strajnar obdelala tudi te. Poleg pripadnikov predvojnih tradicionalnih strank (tim. „meščanske opozicije“) in Katoliške cerkve so bili kmetje tretja skupina tim. „*notranjih sovražnikov*“, ki so ovirali potek socialistične revolucije, oz. uresničitev projekta, ki se je imenoval „prevzem oblasti“. Zanimivo je, da se je izvajal najhujši pritisk na kmete, da je bilo tudi največ tim. kulaških procesov prav po sporu z Informbirojem in sicer ne samo zaradi očitkov iz Moskve in dokazovanja pravovernosti, temveč tudi zaradi nujnosti povečanja proizvodnje živil, ki so bili potrebni za vse večje število industrijskih delavcev. Vse to je izredno slabo vplivalo na podeželje, ga spremenilo in zapustilo dalekosežne negativne posledice. Boj proti veri in Cerkvi oz. kot se je reklo proti „*klerikalizmu*“, je potekal na podeželju paralelno z bojem proti kulakom. Članica programske skupine dr. Mateja Čoh je predložila 2012 svojo študijo »Kulaški procesi v Sloveniji med letoma 1949 in 1951« ki obravnava odnos oblasti do kmetov po koncu vojne, tukaj analizira predvsem izvajanje agrarne reforme, odnos do kmetov po sporu z informbirojem, se poglobi v značilnosti sodstva po koncu vojne in potem obravnava kulaške procese, ki so se začeli leta 1945 in dosegli svoj višek med leti 1949 in 1951.

Ko je partija oblast konsolidirala, ji je šlo predvsem za to, da ta ostane trdno v njenih rokah, šlo ji je pa tudi za to, da seveda zavaruje pridobljene privilegije. Na drugi strani pa je režim zaradi spora z SZ postajal vedno bolj odvisen od mednarodne pomoči, hkrati pa so preveč očitne kršitve človekovih pravic v Jugoslaviji/Sloveniji vedno bolj odmevale v tujini, zato je partija morala nekoliko spremeniti svojo taktiko. V tej drugi fazi, ki je trajala vse do osamosvojitve, se je represija spremenila. Kršitve človekovih pravic so sicer bile še vedno na dnevnem redu, postajale pa so vedno bolj subtilne, v tujini manj opazne. Ker je režim že v prvi fazi pokazal svoj pravi obraz in ljudi ustrahoval, tako očitno surovo nasilje tudi ni bilo več potrebno, čeprav ni nikoli povsem prenehalo. Sodstvo je še naprej delovalo pod partijsko taktirko in mreža tajne policije je bilo vedno gostejša. S strogim nadzorom in grožnjami je uspela pridobiti vedno več sodelavcev, utišala pa je tudi nasprotnike. Začela je delovati tudi neke vrste samocenzura. Indoktrinacija je bila domala popolna. V šolah se je postavljalo marksistično ateistično ideologijo kot temelj vsega izobraževanja, propaganda v medijih je bila vedno bolj učinkovita, zgodovino pisje pa se je prilagajalo potrebam partije. Škarje med pripadniki in nasprotniki režima so se vedno bolj odpirale, hkrati pa so nosilci oblasti imeli vedno večje gmotne in druge privilegije.

Dr. Andreja Valič-Zver pa je analizirala v zadnjem zborniku SCNR pregon enega najbolj pomembnih slovenskih disidentov, namreč Jožeta Pučnika.

3. Boj za osamosvojitve: Ker je zadnje poglavje komunističnega režima na slovenskih tleh, torej obdobje osemdesetih let vse do prvih demokratičnih volitev, izredno pomembna, je programska skupina posvetila raziskave temu poglavju. Tukaj je potrebno izpostaviti predvsem prispevke dr. Andreje Valič-Zver, ki je tudi predložila doktorsko disertacijo iz te tematike, v kateri obravnava dogajanje od nastanka neodvisnih političnih zvez do oblikovanja Demosa, kot ključnega akterja oblikovanja demokratične slovenske države, pa tudi razpravo o narodnem vprašanju iz druge polovice osemdesetih let, s posebnim poudarkom na analizi vsebine prispevkov znamenite 57. številke Nove revije (*Studia Slovenica* 2012, št 2-3), ki je bila platforma slovenske pomladi. V to kategorijo pa se opredeli tudi analiza dr. Griesser-Pečarjeve, »Vloga Nemčije pri osamosvojitvi

Slovenije«, ki je izšla v isti publikaciji.

5. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem programu in zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

SLO

Študijski center za narodno spravo je začel izvajati raziskovalni program Nasilje komunističnega totalitarizma v Sloveniji 1941–1990 1. januarja 2009. Programska skupina je imela šest članov. Najprej jo je vodila dr. Mateja Čoh, od 1. januarja do 31. decembra 2012 pa jo je vodila dr. Tamara Griesser Pečar.

Izvajanje raziskovalnega programa je potekalo skladno z zastavljenim načrtom in s cilji. Programska skupina si je zastavila kot najpomembnejšo nalogo pristopiti k raziskovanju temeljnih značilnosti in različnih oblik nasilja komunističnega totalitarizma sistematično in celovito, ob upoštevanju metodoloških principov, ki veljajo v zgodovinski stroki, ter tako prispevati k odkrivanju novih zgodovinskih dejstev in spoznanj.

Raziskovalno delo je odprlo več novih raziskovalnih vprašanj glede značilnosti totalitarnih sistemov in pojavov na splošno. To predstavlja temelje za nadaljnje raziskovanje in odpira širok prostor za razpravo in soočanje različnih stališč o značilnostih komunističnega totalitarizma.

Ocenjujemo, da je izvajanje raziskovalnega programa zelo pomembno, saj se razprava o značilnostih

komunističnega totalitarizma ne omejuje samo na slovenski prostor, ampak je in bo tudi v prihodnje umeščena v širši evropski prostor. To se kaže v sodelovanju s sorodnimi institucijami v Evropi, ki se ukvarjajo z raziskovanjem značilnosti totalitarnih sistemov in so se v letu 2011 povezale v Evropsko platformo spomina in vesti ter v sodelovanju na domačih in mednarodnih konferencah in srečanjih. Ta razprava poteka v smislu izmenjave raziskovalnih spoznanj in izkušenj, pri čemer je eno najpomembnejših izhodišč, da je treba vse totalitarne sisteme in pojave obravnavati po enakih kriterijih.

Stopnjo realizacije zastavljenih ciljev raziskovalnega programa lahko ocenimo kot zelo uspešno. S poglobljenim in z analitičnim raziskovanjem revolucionarnega nasilja med drugo svetovno vojno ter z raziskovanjem različnih oblik nasilja komunističnega totalitarizma in kršenja človekovih pravic in svoboščin v po koncu vojne smo tako opozorili na nekatere manj raziskane probleme. Nova spoznanja prispevajo k razvoju zgodovinske stroke, raziskovalne rezultate pa smo predstavili tako strokovni kot širši javnosti v prispevkih na konferencah ter z organizacijo različnih prireditev in dogodkov, ki so bili tudi medijsko odmevni.

V preteklosti je dogajanje med drugo svetovno vojno in po njej, predvsem vsebine, ki se nanašajo na najhujše oblike nasilja in kršenja temeljnih človekovih pravic in svoboščin, v zgodovinopisju in širše sprožalo številne polemike. Zato nova spoznanja in raziskovanje te problematike prispevajo k ideološko in politično neobremenjeni razpravi o dogajanju in procesih med drugo svetovno vojno in po njej ter vplivajo na zavest o nujnosti spoštovanja temeljnih človekovih pravic in svoboščin,

predvsem z namenom, da se take kršitve ne bi več ponovile.

6. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega programa oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine⁵

Programska skupina je imela v letih 2009 do 2011 šest članov, ti pa so se delno menjali. Dr. Milko Mikola se je aprila 2009 upokojil, vendar je ostal član programske skupine do konca leta 2011, ko je prišlo do spremembe sestave programske skupine. ARRS je 10. oktobra 2011 poslala dopis, da je Znanstveni svet za humanistiko na 3. seji pozitivno ocenil letno poročilo za leto 2010 raziskovalnega programa P60380 "Nasilje komunističnega totalitarizma v Sloveniji 1941-1990" in hkrati predlagal, da Znanstveni svet agencije, skladno s šestim odstavkom 71. člena Pravilnika o postopkih (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti, podaljša obdobje financiranja raziskovalnega programa za eno leto. Ker dr. Mateja Čoh ni izpolnjevala pogojev za vodjo raziskovalnega programa, je Študijski center ARRS za novo vodjo programske skupine od 1. januarja 2012 predlagal dr. Tamara Griesser Pečar ter da namesto dr. Milka Mikole in Marte Keršič članici raziskovalne skupine postaneta dr. Tamara Griesser Pečar in mag. Andreja Valič Zver. S sklepom direktorja ARRS z dne 1. decembra 2011 je bilo podaljšano financiranje raziskovalnega programa za eno leto, do 31. decembra 2012, za novo vodjo programske skupine od 1. januarja 2012 pa je bila imenovana dr. Tamara Griesser Pečar. Članica raziskovalne skupine je postala tudi mag. Andreja Valič Zver.

Vsebinskih sprememb v raziskovalnem programu ni bilo, vendar so bile zaradi krajšega obdobja trajanja (3 leta) programa kot je bil prvotno prijavljen, potrebne spremembe v časovni razporeditvi. Financiranje raziskovalnega programa je bilo podaljšano za 1 leto, zato je programska skupina v letu 2012 nadaljevala z znanstveno-raziskovalnim delom v skladu z zastavljenim načrtom in s cilji.

Raziskovalno delo programske skupine je precej obsežno ter usmerjeno tako v raziskovanje nekaterih temeljnih problemov, kot v primerjalno analizo o nasilju komunističnega totalitarizma in kršenju temeljnih človekovih pravic in svoboščin v slovenskem in evropskem prostoru. Stopnjo realizacije zastavljenih ciljev za

celotno obdobje izvajanja raziskovalnega programa lahko ocenimo kot uspešno.

7. Najpomembnejši znanstveni rezultati programske skupine⁶

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	264182016	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Kulaški procesi v Sloveniji med letoma 1949 in 1951
		ANG	The Trial of Kulaks in Slovenia between 1949 and 1951
	Opis	SLO	Avtorica predstavi razvoj kmetijstva po koncu druge svetovne vojne, s poudarkom na dogajanju med letoma 1949 in 1951, ko je oblast po sporu z informbirojem leta 1948 močno zaostрила odnos do kmetov. S kolektivizacijo kmetijstva in z ustanavljanjem kmetijskih obdelovalnih zadrug je želela okrepiti zadružni sektor in povečati kmetijsko proizvodnjo. Z zaostrovanjem politike do kmetov je začelo naraščati tudi število sodnih procesov proti velikim kmetom - kulaških procesov. Višek so dosegli med letoma 1949 in 1951, sodišča so sodila na podlagi Zakona o zatiranju nedovoljene trgovine, nedovoljene špekulacije in gospodarske sabotaže ter Temeljnega zakona o kmetijskih zadrugah. Na teh procesih so sodišče izrekla ostrejšše kazni kot prejšnja leta in kot najhujšo kazen tudi kazen zaplembe premoženja. Represija nad kmeti je začela popuščati leta 1951, ko je partija ugotavljala, da kolektivizacija ni dosegla pričakovanih uspehov. Zmanjšalo se je tudi število kulaških procesov.
		ANG	The publication presents the development of the agriculture after the end of the World War II, with the emphasis on the period between 1949 and 1951 when the Communist Party after the dispute with the Informbiro in 1948 intensified its policy towards farmers. By means of the collectivization of agriculture and the founding of agricultural farming cooperatives, the party sought to strengthen the cooperative sector and increase agricultural production. Strictly policy towards farmers led to an increase in the number of judicial processes against large-scale farmers the Kulak trials. They reached their peak between the years 1949 and 1951, with the courts ruling on the basis of Prevention of Unlawful Trade, Unlawful Speculation and Economic Sabotage Act and Agricultural Farming Cooperatives Basic Act. At these trials, the courts imposed more severe sentences than in the previous years with the confiscation of property representing the strictest possible penalty. The repression of farmers started to abate in 1951, when the Party established that collectivization had not achieved the expected success. The number of Kulak trials also decreased.
	Objavljeno v	Študijski center za narodno spravo; 2012; 212 str.; A": 1;A': 1; Avtorji / Authors: Čoh Mateja, Čoh Mateja, Piškurić Jelka	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
2.	COBISS ID	259602432	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Revolucionarno nasilje na Primorskem
		ANG	Revolutionary violence in Primorska region, 1941-1945
	Opis	SLO	Avtor v znanstveni monografiji je prikaže revolucionarno nasilje na Primorskem, to je na slovenskem etničnem ozemlju, ki je po prvi svetovni vojni pripadalo Italiji. V geografskem smislu se študija usmerja predvsem na obravnavo razmer na širšem goriškem območju, ki ga danes velikokrat poimenujemo tudi kot Severna Primorska. Ta predel slovenskega etničnega ozemlja, ki je bil po prvi svetovni vojni priključen Italiji, je pri tem zanimiv tako zaradi državno-pravnega okvira, drugačnega kot v ostali Sloveniji, kot tudi zaradi posebnega zgodovinskega razvoja, pogojenega s fašističnim preganjanjem in raznarodovanjem. Politične in vojaške razmere za revolucijo so bile na Primorskem specifične v primerjavi z ostalo Slovenijo, ker je dolgoletni

		italijanski fašistični pritisk povzročil, da je večina Primorcev partizansko gibanje sprejela kot odraz narodnih sanj po osvoboditvi. Zato je bilo drugačno tudi delovanje partizanskega gibanja pod vodstvom komunistične partije na Primorskem. Predvsem pa se do kapitulacije Italije septembra 1943 tukaj niso pojavile oborožene protikomunistične enote, ki bi dejavno posegle v državljansko vojno.
	ANG	The publication shows the revolutionary violence of the Region of Primorska. That is the Slovenian ethnic territory, which after the First World War belonged to Italy. This part of the Slovenian ethnic territory is the interest of both statelegal framework, different than the rest of Slovenia, as well as the specific historical development, motivated by fascist persecution and assimilation before Second World War. Political and military conditions for Communist revolution were specific in western part of Slovenia, whereas the longstanding Italian fascist pressure caused the majority of Primorska partisan movement taken as a reflection of the national dream of the liberation. Therefore, it was a different operation of the partisan movement led by the Communist Party of Slovenia. Above all, the capitulation of Italy in September 1943 did not occur here armed anticommunist, which could actively intervened in the civil war.
	Objavljeno v	Študijski center za narodno spravo; 2011; 185 str.; A": 1;A': 1; Avtorji / Authors: Podbersič Renato, Piškurić Jelka
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija
3.	COBISS ID	259133184 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Revolucionarno nasilje na vzhodnem Gorenjskem, 1941-1945
		ANG Revolutionary violence in eastern Upper Carniola, 1941-1945
	Opis	SLO <p>Glede izvajanja komunistične revolucije na Gorenjskem je značilno, da so bili primeri neposrednega revolucionarnega nasilja v letih 1941 in 1942 na Kamniškem redki in posamični, in so prebivalci delovanje partije čutili posredno, ob maščevanju nemškega okupatorja za izvedene partizanske akcije, neposredno partijsko nasilje pa se je okrepilo sredi leta 1943, še zlasti po kapitulaciji Italije jeseni 1943. Takrat se je začela še večja ideologizacija t. i. narodnoosvobodilnega gibanja, kar je posledično vodilo v vse večje razplamtevanje državljanske vojne tudi na Kamniškem, ki je konec leta 1943 in sredi leta 1944 doseglo vrhunec. Enega od začetkov ideološke diferenciacije znotraj dotlej bolj ali manj enotnega, a precej krhkega odporiškega gibanja na Kamniškem lahko štejemo zadevo Mejač Kvartič konec novembra 1943, ki se je končala zelo tragično, prav tako tragično pa se je januarja 1944 končala tudi zadeva v zvezi z nemškim streljanjem kamniških talcev v Šentvidu, med katerimi je bilo veliko kamniških intelektualcev in podjetnikov, ki bi ga partizanska stran lahko preprečila ali vsaj omilila. Skratka, ko je bil nemški nacistični teror večji, državljanske vojne oz. ideologizacije ni bilo toliko, takoj ko je nemški okupatorski pritisk popustil, pa se je že začel ideološki spor med Slovenci poglobljati, kar je povzročilo razplamtevanje državljanske vojne, katere sestavni del je bilo tudi revolucionarno nasilje v najrazličnejših oblikah, kot so odvzem premoženja političnim nasprotnikom, pregoni, grožnje, mučenje, uboji.</p> <p>During the communist revolution in Upper Carniola, cases of direct revolutionary violence in 1941 and 1942 in the Kamnik region were rare and separate, and the population felt the activity of the party indirectly through the revenge of the German occupying forces for the Partisan actions. The direct violence of the party increased in the middle of 1943, especially after the capitulation of Italy in the autumn of 1943 The ideologization of the so-called national liberation movement began to intensify, which led to the increasing intensification of the civil war in the</p>

		ANG	Kamnik region, reaching a climax at the end of 1943 and in the middle of 1944. One of the possible beginnings of ideological differentiation within the hitherto relatively harmonious, but quite fragile, resistance movement in the Kamnik region is the Mejač-Kvartič affair from the end of November 1943, which ended very tragically, as did the affair relating to the German shooting of Kamnik hostages in Šentvid in January 1944, among which there were many intellectuals and entrepreneurs, which the Partisan party could have prevented or at least mitigated. In short, when the German Nazi terror was more intense, the civil war, or ideologization, was not as intense, but as soon as the pressure of the German occupation was alleviated, the ideological dispute between Slovenians began to deepen, resulting in the intensification of the civil war, the constituents of which were also revolutionary violence in all possible forms, such as the forfeiture of the property of political enemies, expulsions, threats, torture, killings, etc.
	Objavljeno v		Študijski center za narodno spravo; 2011; 203 str.; A": 1;A': 1; Avtorji / Authors: Hančič Damjan, Hančič Damjan, Piškurić Jelka
	Tipologija		2.01 Znanstvena monografija
4.	COBISS ID	253991936	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	"Za svobodo, kralja in domovino"
		ANG	»For Freedom, King and Country«, Illegal groups in Slovenia between 1945 and 1952
	Opis	SLO	V Sloveniji je med letoma 1945 in 1950 delovalo okoli 35 ilegalnih skupin. Njihov nastanek in delovanje je oblast povezovala z delovanjem slovenske vojaške in politične emigracije v begunskih taboriščih v Avstriji in Italiji. Skupine so bile protikomunistično usmerjene in so s političnimi, z vojaškimi in obveščevalnimi akcijami nastopale proti oblasti KPJ ter se zavzemale za vrnitev kralja Petra II. v Jugoslavijo. Delovanje teh skupin je bilo tudi posledica strahu pred represivnimi ukrepi komunistične oblasti proti njenim nasprotnikom.
		ANG	Between 1945 and 1950, there were about 35 illegal groups established in Slovenia. The authority linked their establishment and activity with the activity of the Slovene military and political emigration in refugee camps in Austria and Italy. The groups were anticommunist, they used military and intelligence operations to act against the authority of the Communist Party and they strived for the return of King Peter II to Yugoslavia. The activity of these groups was also a consequence of the fear of repressive measures of the communist authority against its opponents who began to hide.
	Objavljeno v		Študijski center za narodno spravo; 2010; 319 str.; A": 1;A': 1; Avtorji / Authors: Čoh Mateja, Čoh Mateja, Piškurić Jelka
	Tipologija		2.01 Znanstvena monografija
5.	COBISS ID	249116672	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Dokumenti in pričevanja o povojnih izgonih prebivalstva v Sloveniji
		ANG	Documents and Testimonials about PostWar Expulsions of People in Slovenia
	Opis	SLO	Avtor v monografiji obravnava povojne izgone slovenskega prebivalstva, problematiko, o kateri je bilo do zdaj napisanega zelo malo. Opozori, da so izgoni prebivalstva eden tistih represivnih ukrepov, ki so jih na Slovenskem v 20. stoletju izvajali vsi trije totalitarni sistemi. Prve žrtve so bili primorski Slovenci, ki so jih fašistične oblasti v Italiji začele izganjati že v dvajsetih letih prejšnjega stoletja, največje razsežnosti pa je izganjanje slovenskega prebivalstva dobilo med okupacijo na Štajerskem in Gorenjskem. Izgoni prebivalstva so se nadaljevali tudi po

		koncu druge svetovne vojne, avtor pa analizira temeljne značilnosti in posledice tega ukrepa. V monografiji so objavljeni dokumenti in pričevanja o usodi izgnanih pripadnikov nemške manjšine v Avstrijo in jugoslovanske republike v letih 1945 in 1946, o izgonih prebivalcev iz obmejnega pasu z Avstrijo na Kočevsko, ki so se začeli spomladi 1947, ter o izgonih iz prekmurske vasi Petišovci decembra 1948 in aprila 1949.
	ANG	The author of the monograph deals with postwar expulsions of the Slovenian people, the issue, about which very little has been written so far. He points out that the expulsions of people were one of the repressive measures conducted in the 20th century by all three totalitarian systems on the Slovenian territory. The first victims were the Slovenes from the Primorsko region, the expulsion of which by the Italian authorities started already in the second decade of the previous century, but the expulsion of the Slovenian people was most extensive during the occupation of the Styrian and the Gorenjsko region. The expulsions continued also after the end of the World War II and the author analyses the basic features and consequences of this measure. The monograph includes documents and testimonials about the destiny of the expelled members of the German minority to Austria from the Yugoslavian republic between 1945 and 1946, about the expulsions of people from the region bordering to Austria to the Kočevsko region that started in spring 1947, and about the expulsions from the village Petišovci in the Prekmurje region between December 1948 and April 1949.
Objavljeno v		Študijski center za narodno spravo; 2009; 212 str.; Avtorji / Authors: Mikola Milko, Čoh Mateja, Piškurič Jelka
Tipologija		2.01 Znanstvena monografija

8. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati programske skupine^Z

	Družbeno-ekonomski dosežek	
1.	COBISS ID	264417024 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Represivne metode totalitarnih režimov
		ANG Repressive methods of Totalitarian Regimes
		Represivne metode totalitarnih režimov je zbornik prispevkov z istoimenskega mednarodnega znanstvenega posveta, ki ga je organiziral Študijski center za narodno spravo v Mariboru. V njem so objavljeni prispevki domačih in tujih strokovnjakov z različnih področij, zgodovinarjev, pravnikov in drugih, ki so sodelovali na omenjenem posvetu. Avstrijski zgodovinar dr. Florian Rulitz predstavi dogajanje na avstrijskem Koroškem maja 1945, kjer so boji in poboji protikomunističnih beguncev potekali vsaj še tri tedne po kapitulaciji Nemčije, do konca maja 1945, izpostavi dogajanje v Pliberku in Vetrinju ter opozori na grobišča na avstrijskem Koroškem. O dogajanju na štajerskem delu jugoslovansko-avstrijske meje in ilegalnih pobegih na začetku petdesetih let 20. stoletja piše avstrijska zgodovinarica dr. Edda Engelke. Dr. Blaž Torkar podrobneje obravnava organizacijo ter delovanje fašističnih represivnih organov na Primorskem in v Istri. Sestavo, delovanje in naloge slovenskih partizanskih enot, s poudarkom na delovanju političnih komisarjev, v prispevku obravnava dr. Tomaž Kladnik. Dr. Marjan Linasi primerja nacistično nasilje na dvojezičnem avstrijskem Koroškem z nasilnimi ukrepi nemškega okupatorja v Sloveniji. Dr. Jernej Letnar Čeranič na primerih Slovenije in Španije odgovarja na vprašanje, kako državi obravnavata hudodelstva zoper človečnost ter kakšen odnos sta razvili do preganjanja teh hudodelstev. Dr. Damjan Hančič v prispevku o revolucionarnem nasilju na Gorenjskem med

	Opis	<p>SLO</p> <p>letoma 1941 in 1945 ugotavlja, da je šlo v nekaterih primerih nasilja, ki ga je izvajala partizansko-revolucionarna stran, za delovanje proti resničnim nasprotnikom osvobodilnega gibanja, prevladujejo pa primeri nasilnega delovanja proti političnim in ideološkim nasprotnikom komunistične partije. O goriških Judih kot žrtvah fojb piše mag. Renato Podbersič. Pavel Jamnik predstavi na podlagi novoodkritih arhivskih dokumentov vzporedne linije poveljevanja, ki so omogočile konspirativno in nadzorovano izvedbo povojnih množičnih pobojev. Dr. Tamara Griesser - Pečar ugotavlja, da je bila Katoliška cerkev po koncu vojne edina organizirana sila zunaj komunistične partije. Povojna oblast je omejevala njeno delovanje ter na različne načine preganjala njene predstojnike in vernike, pri tem kršila človekove pravice, Cerkev pa je skušala tudi ekonomsko uničiti. Dr. Darko Ščavničar v prispevku piše o izvedbi agrarne reforme po letu 1945 ter o sistemu dodeljevanja odvzetega cerkvenega premoženja na primeru župnij Dobrovnik, Lendava in Bogojina. Po mnenju dr. Andreje Valič Zver je bil dr. Jože Pučnik najpomembnejši akter slovenske demokratizacije in osamosvojitve. Zaradi kritičnih prispevkov v Reviji 57 in Perspektivah, v katerih se je odzval na takratne družbene razmere, je bil v petdesetih in šestdesetih letih preganjan in zaprt, predvsem v opozorilo drugim. Dr. Mateja Čoh Kladnik piše o kulaških procesih v Sloveniji med letoma 1949 in 1951. Zaradi zaostrene politike oblasti do kmetov po sporu z informbirojem je začelo naraščati tudi število sodnih procesov proti velikim kmetom, na katerih so sodišča izrekala ostrejša kazni kot prejšnja leta in kot najhujšo tudi kazen zaplembe premoženja. Boštjan Kolarič piše o preganjanju storilcev hudodelstev zoper človečnost po koncu druge svetovne vojne na slovenskem ozemlju. Jelka Piškurič piše o različnih povojnih migracijskih izkušnjah clevelandskih Slovencev. Na podlagi primerjave pričevanj tistih, ki so Slovenijo zapustili maja 1945, ter tistih, ki so se izselili pozneje, ugotavlja, da so migracijske izkušnje vplivale na poznejše življenje v izseljenski skupnosti ter so bile povod za nerazumevanje in nezaupanje med izseljenci. Jože Dežman opozori na usodo nemške manjšine v Sloveniji. Neža Strajnar pa predstavi register pripornikov Ozne za okrožje Maribor, ki vsebuje podatke za obdobje od oktobra 1945 do novembra 1949.</p>
	ANG	<p>Repressive Methods of Totalitarian Regimes is a collection of scientific papers of international conference that was organized by Study Center for National Reconciliation in Maribor. Published were different papers written by national and international specialists from different fields, so historiography and law, that participated at the symposium. The Austrian historian Florian Rulitz, PhD., presented the fights and massacres within the area of Austrian and Slovenian Carinthia at the end of the World War II. The Austrian historian Edda Engelke, PhD. described the repressive methods in the in the Yugoslav-Austrian border (Styria) in the early fiftieth. Thousands of Yugoslav citizens wanted to escape the Tito regime and undertook great risks. She presents the documents of the Styrian Federal Archive. Blaž Torkar, PhD., explains the organization and functioning of the fascist repressive bodies in the Slovene Littoral and Istria between the wars. Tomaž Kladnik, PhD., desals with the basic structure, operation and tasks od Slovene partisan units. focusing on the activities of the political commissionars. Marjan Linasi, PhD., compares Nazi violence on bilingual areas of Austrian Carinthia with Slovenia. especilly with Upper Carniola, Slovene Styria and Slovene part of Carinthia. Jernej Letnar Črnič, PhD., made a comparison between the Slovene and Spanish experience of transition. Damjan Hančič, PhD., describes the organization, methods and concrete examples of the wartime recolutionary violence (1941-1945) in the region of Upper Carniola. Renato Podbersič, M.A., gives report about the Jews being victims among the foibe massacres in the Gorizia region. Pavel Jamnik, M.A., presents the dualism of military and political command in the pasrtisan army and based his paper also on Belgrade Archives.</p>

		<p>Tamara Griesser-Pečar, PhD., persecuted Catholic clergy and other members of the Catholic Church during the entire Communist regime. It was the enemy number one, because it was the only organization outside the Communist party. Darko Ščavnilar, PhD., dealt with the confiscation of church property by means of agrarian reform after 1945 and described as an example the parishes of Dobrovnik, Lendava and Bogojina. Andreja Valič-Zver, PhD., made a case study of the persecution of Jože Pučnik, the most important figure of Slovenian democratization. Mateja Čoh, PhD., described the policy towards farmers by means of collectivization of agriculture and described the trials of "kulaks", large-scale farmers. Then Boštjan Kolarič presented a paper about the prosecution of perpetrators of crimes against humanity after the end of World War II on the territory of Slovenia. Jelka Piškurič presented the usefulness for analysis of the testimonies recorded among expatriates in Cleveland. Jože Dežman gave a report about the forgotten heritage of the German minority in Slovenia and the ethnic cleansing from the end of May 1945 till the beginning of 1946. Neža Strajnar dealt with extrajudicial killings of detainees of OZNA prison in Maribor in January 1946.</p>	
	Šifra	C.01	Uredništvo tujega/mednarodnega zbornika/knjige
	Objavljeno v	Študijski center za narodno spravo; 2012; 240 str.; Avtorji / Authors: Čoh Mateja, Strajnar Neža	
	Tipologija	2.31	Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na mednarodni ali tuji konferenci
2.	COBISS ID	262450688	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Vloga Demosa v procesu slovenske osamosvojitve in demokratizacije
		ANG	The Role of Demos in the Process of Independence Movement and Democratization
	Opis	SLO	<p>V disertaciji je predmet proučevanja usmerjen na vlogo in pomen Demosa kot akterja osamosvojitve in politične demokratizacije na Slovenskem. V poglavju z naslovom Metodološko hipotetični okvir je opredeljen predmet proučevanja in cilja analize: zgodovinske okoliščine, v katerih je nastal in deloval Demos, znanstvena relevantnost teme, uporaba terminologije oziroma pojmovno kategorialnega aparata, pregled uporabe in razumevanje omenjenih pojmov v različnih zgodovinskih obdobjih. V poglavju z naslovom Glavne teoretične usmeritve obravnavanja nacionalizma je pregled znanstvene paradigme, ki teoretično obravnava nacionalizem, nato sledi poglavje z naslovom Najpomembnejši teoretični pogledi na slovensko nacionalno vprašanje, ki analizira politične in teoretične koncepte slovenskega nacionalnega vprašanja ter obravnava odpiranja dialoškega polja v osemdesetih letih prejšnjega stoletja in najpomembnejše prispevke v 57. številki Nove revije: Prispevki za slovenski nacionalni program - Jožeta Pučnika, Tineta Hribarja, Dimitrija Rupla in Iva Urbančiča. V poglavju z naslovom Demokracija in demokratizacija je uvodno pojasnjena demokracija in demokratizacija, klasificirani so teoretični koncepti demokratizacije na temelju modernizacijske teorije, zgodovinsko-sociološkega in strukturalističnega pristopa ter tranzicijskih študij. Avtorica obravnava akterje demokratičnih sprememb, vlogo političnih strank in koalicij v demokratičnih prehodih ter konsolidirano demokracijo kot ugoden izid demokratične tranzicije. V poglavju z naslovom Zgodovinski mejniki oblikovanja slovenske nacionalne identitete je podan pregled najpomembnejših mejnikov v razvoju slovenske nacionalne identitete ter pregled mednarodnih okoliščin konec osemdesetih in v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja, sledi poglavje z naslovom Slovenska pomlad - projekt demokracije in nacionalne emancipacije, v katerem je obravnavano širjenje političnega prostora, obdobje liberalizacije in razcveta civilne družbe, v nadaljevanju pa ključni procesi in dogodke na poti v pluralno družbo. Sledi primerjava strank pred volitvami 1990 s posebnim</p>

		<p>poudarkom na odnosu do samostojnosti in demokracije. Osrednje poglavje je obravnava Demosa, akterje demokratizacije in znotraj tega je namenjena posebna pozornost najvidnejši osebnosti združene demokratične opozicije Jožetu Pučniku. Orisana je vloga Demosa v osamosvojitvenih procesih, posebno poglavje je namenjeno tudi vlogi diaspore pri osamosvajanju in demokratizaciji Slovenije. V okviru poglavja o razpustu Demosa je obravnavana najprej kriza v Demosu, »kulturnemi boj« v njem, stopnjevanje krize, njen vrhunec in razpust. Kot pomemben zgodovinski in analitični vir je predstavljena analiza anketnih odgovorov oziroma pričevanj neposrednih udeležencev. Sledi seznam uporabljenih virov in literature.</p>
	ANG	<p>The subject of the doctor's thesis is focused on the role and the importance of Demos as a political factor in the independence movement and democratization of Slovenia. In the chapter with the entitled "Methodological framework" the object of the analysis is defined: the historic circumstances under which it is was founded and in which it functioned, the scientific relevance of the subject, the use of terminology and conceptual apparatus, an overview of the terms used in their meaning in different historical periods. Then in chapter "The main theoretical orientations of nationalism" an overview of the scientific paradigm, which in theory deal with nationalisms, is given, followed by a chapter that presents the most important theoretical views of Slovene national issue, political and theoretical concepts of the Slovenian national question and the opening of dialogical field in the eighties of the previous century as well as the most important contributions of 57th number of Nova revija (New magazine) - there contributions of Jože Pučnik, Tine Hribar, Dimitrij Rupel and Ivo Urbančič about the Slovenian national program. In the chapter "Democracy and Democratization" these terms are explained, theoretical concepts of democratization classified on the ground of the theory of modernization, according to a historical-sociological approach and transition studies. The author deals with the actors of the democratic changes, the role of political parties and coalitions in democratic transitions and presents a consolidated democracy as the favorable outcome of the democratic transition. In the part entitled "Historical landmarks of the Slovenian national identity" an overview of the most important milestones in the development of Slovene national identity is given, as well as an overview of the international situation at the end of the 1980s and early 1990s. The a chapter entitled "Slovenian spring-the project of democracy and national emancipation" follows. A comparison of the parties before the elections of 1990 is presented, with special emphasis on the respect of the independence and democracy. The central section of the paper deals with Demos, the most important figures of democratization are presented and among them a special attention is dedicated to the most important person of the United Democratic opposition, Jože Pučnik. Then the role of Demos in the independence process in Slovenia is outlined, but also the role of the diaspora. In the chapter about the end of Demos, the crisis is dealt with, the "cultural fight", the escalation of the crisis, its climax and the dissolution.. As an important historical and analytical source an analysis of survey responses and direct testimonies of the participants is presented, followed by sources and literature used.</p>
	Šifra	F.02 Pridobitev novih znanstvenih spoznanj
	Objavljeno v	A. Valič Zver]; 2012; 470 str.; Avtorji / Authors: Valič Zver Andreja
	Tipologija	2.08 Doktorska disertacija
3.	COBISS ID	1223045 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Vloga Nemčije pri osamosvojitvi Slovenije
		ANG Rhe Role of Germany at the Independence Process of Slovenia

Opis	SLO	Nemška politika po slovenskem plebiscitu ni bila naklonjena razpadu Jugoslavije. Do napada jugoslovanske vojske na Slovenijo se je nemška zunanja politika kot celotni zahod zavzemala za ohranitev enotne Jugoslavije pod nekim novim ustavnim redom. Napad na Slovenijo pomeni diametralni prevrat nemške zunanje politike. Je še vedno izredno previdna in skuša po poti pogajanj sporazumno s članicami ES doseči nek rezultat. Postopek pri Konferenca o varnosti in sodelovanju v Evropi po napadu na Slovenijo pa ni sprožila Nemčija, temveč Avstrija. Nemški politiki so bili neenotni in večina medijev v Nemčiji – izjema je bila Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) in nekateri redki regionalni časopisi kot Deister-und Weserzeitung – je nasprotovala hitremu priznanju. Novembra 1991 pa se je Nemčija končno odločila, da bo priznala neodvisnost Slovenije, kar se je potem uresničilo 19. 12. Priznanje pa je začelo veljati 15. 1. 1992, ko je vseh 12 držav ES priznalo neodvisnost države Slovenije in Hrvaške.
	ANG	After the Slovenian plebiscite German foreign policy was not in favor of the dissolution of Yugoslavia. Until the attack of the Yugoslav army on Slovenia, the German foreign policy as all the Western countries wanted the maintenance of Yugoslav state under some sort of a new constitutional system. The attack on Slovenia brought a complete change in German foreign policy. Germany was still extremely cautious and tried in agreement with the European Community (EC) member states to achieve a certain result. The procedure in the Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE) after the attack on Slovenia but did not cause Germany, it was Austria. There was no agreement among German politicians how to react towards Yugoslavia and most of the media in Germany – with the exception of FAZ and some rare regional newspapers like the Deister-und Weserzeitung – objected to the quick recognition. In November 1991, Germany finally decided to recognize the independence of Slovenia. Actually Germany, which was realized on december 19th. The recognition entered into force on 15. 1. in 1992, when all twelve members of the EC recognised the independence of Slovenia and Croatia.
Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
Objavljeno v	Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča; Studia Historica Slovenica; 2012; Letn. 12, št. 2-3; str. 355-378; A': 1; Avtorji / Authors: Griesser Pečar Tamara	
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
4. COBISS ID	31313453	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Ob 20. obletnici prvih demokratičnih volitev v Sloveniji
	ANG	Upon the 20th anniversary of the first democratic elections in Slovenia
Opis	SLO	V prostorih evropskega parlamenta v Bruslju je bila 14. aprila 2010 predstavljena razstava z naslovom Dvajset let od prvih demokratičnih volitev v Sloveniji, ki jo je pripravil Študijski center za narodno spravo. Razstava predstavlja izbrano fotografsko in slikovno gradivo iz arhiva Muzeja novejšje zgodovine Slovenije z orisom zgodovinskega ozadja in s temeljnimi vsebinskimi poudarki, ki so oblikovali takratno dogajanje na Slovenskem.
	ANG	On 14 April 2010, an exhibition entitled "Twenty Years from the First Democratic Elections in Slovenia" set up by the Study Centre for National Reconciliation was held in the facilities of the European Parliament in Brussels. The exhibition features selected photographs and pictures from the archive of the National Museum of Contemporary History complemented with descriptions of the historical background and key contextual highlights that formed the events in Slovenia at that time.
Šifra	F.18 Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	

	Objavljeno v	2010; Avtorji / Authors: Keršič Marta Milena	
	Tipologija	3.12 Razstava	
5.	COBISS ID	33221677	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Nacionalno poročilo o komunističnih zločinih v Sloveniji
		ANG	National report on the crimes of communism in Slovenia
	Opis	SLO	Avtorji poročila so v prispevku iz zgodovinskega in pravnega stališča predstavili kršenje človekovih pravic v Sloveniji od leta 1941 do 1990. Vzporedno z bojem proti okupatorju je potekala revolucija in po koncu vojne je oblast prevzela Komunistična partija. Prvih deset let po koncu vojne je bilo obdobje najhujšega kršenja človekovih pravic in svoboščin. Uveljavil se je enostrankarski sistem, odsotna je bila delitev oblasti na zakonodajno, izvršno in sodno. Potekali so številni montirani procesi proti skupinam in posameznikom, ki se niso strinjali z družbeno ureditvijo ter množične usmrtitve civilistov in vojnih ujetnikov spomlad in poleti 1945. Organizirana so bila koncentracijska in delovna taborišča, razpuščena so bila društva, politične stranke, prepovedani neodvisni časopisi ter uvedena cenzure. Udba je izvajala psihična mučenja (nočna zasliševanja, prisiljevanje k delu s tajno politično policijo) preseljevala ljudi iz obmejnih območij v notranjost države ter preganjanje katoliško Cerkve in druge verske skupnosti ter njihovih organizacij. Država je nacionalizirala in zaplenila premoženje posameznikov in ustanov. Za ta dejanja nihče od storilcev še ni odgovarjal.
		ANG	Communism in Yugoslavia, particularly in Slovenia, in contrast to Communism in others eastern countries, came to power by its own power, without the intervention of the Soviet army. The first period of tough repression after the revolutionary victory in 1945 indicates an obvious suppression of human's rights. According to the constitutional concept of a people's democracy, which was defined by Communist ideology between 1945–1953, authority in the State should belong to the people or to a representative body elected from among them. Direct and severe mass violations of human rights were typical and also essential freedoms were violated, often with brutal force. This was a period of revolutionary violence and terror needed for the Party to take power and gain strength. The main characteristics are: installment of a single party system/autocracy from 1944 onwards and absence of independent legislative, government and judicial branches; early enforcement of a soviet modeled legal system that implied a number of violations of civil rights in legal actions (i. e. arrests and interrogations by secret police, nighttime interrogations and other means of coercion, absence of counsel, absence of defense witnesses in court, coercion into becoming a secret police agent or informant); mass killings in summer 1945; concentration camps and forced labor; resettlement of border line population; dissolution of societies, political parties, newspapers; persecution and prosecution of clergy, catholic and other religious organizations and societies; csorship; control over economy, nationalization, confiscation, state ownership and planning; compulsory membership in state cooperatives, control of machinery and other agricultural means, persecution of wealthy peasants and prosecution of 'saboteurs'.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
	Objavljeno v	Institute for the Study of Totalitarian Regimes = Ústav pro studium totalitních režimů; Crimes of the communist regimes; 2011; Str. 203-236; Avtorji / Authors: Valič Zver Andreja, Hančič Damjan, Kolarič Boštjan, Letnar Černič Jernej, Podbersič Renato	
	Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci	

9. Drugi pomembni rezultati programske skupine⁸

SCNR je sodeloval pri pripravi mednarodne razstave z naslovom »Totalitarizmi v Evropi«. Predstavil je delovanje treh totalitarizmov v Sloveniji. Razstava je bila predstavljena septembra 2012 v Bratislavi, sedaj pa potuje po Evropi. Pripravili so jo člani Platforme evropskega spomina in vesti ter javne in nevladne institucije in organizacije, ki preučujejo dediščino totalitarizmov v Evropi in ki želijo javnost ozavestiti in izobraziti o najhujših zločinih, ki so jih v Evropi zagrešili totalitarizmi v 20. stoletju. Sodelujejo Nemčija in Nizozemska ter EU države srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope (Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Češka, Slovaška, Madžarska, Slovenija, Romunija, Bolgarija). Razstava vsebuje statistične podatke o civilnih žrtvah mednarodnih zločinov, zagrešenih po ukazu vodstva totalitarnih režimov – holokavsta in drugih genocidov, vojnih zločinov, množičnih pobojev, deportacij in prisilnega preseljevanja, etničnega čiščenja, usmrtitev in zapornih kazni zaradi političnih prepričanj, prisilnega dela itd. Kjer mogoče, je narava totalitarnih struktur moči ponazorjena s številom članov totalitarne stranke in pripadnikov tajne policije in je navedeno tudi število ljudi, ki jim je uspelo pobegniti iz držav. Na vsaki strani je še povzetek sodnega pregona storilcev po koncu režima, prikaz nekaterih glavnih političnih vodij in vodilnih izvršnih funkcionarjev organizacij ali enot.

Dr. Mateja Čoh Kladnik je sodelovala z avstrijsko zgodovinarico dr. Eddo Engelke pri projektu o ilegalnih prehodih jugoslovansko-avstrijske meje v petdesetih letih 20. stoletja. Dr. Engelke je za znanstveno monografijo "Jeder Flüchtling ist eine Schwächung der Volksdemokratie": Die illegalen Überschreitungen am jugoslawisch-steirischen Grenzabschnitt in den Fünfzigerjahren decembra 2012 prejela nagrado dežele Štajerske - Erzherzog Johann Forschungspreis. V omenjeni monografiji je dr. Mateja Čoh Kladnik objavila prispevek z naslovom Križari - Kreuzritter in Slowenien 1945-1952.

10. Pomen raziskovalnih rezultatov programske skupine⁹

10.1. Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Obravnavanje problematike komunističnega nasilja v Sloveniji je bilo doslej v slovenskem zgodovinarstvu močno zapostavljeno, saj so se s tem ukvarjali le posamezni zgodovinarji. Poleg tega pa se je neodvisna znanstvena raziskava komunističnega režima začela sorazmerno pozno. Študijski center za narodno spravo si je zastavil kot prioriteto nalogo pristopiti k proučevanju te problematike sistematično ter tako prispevati k odkrivanju novih zgodovinskih dejstev na tem področju. Regionalne študije, ki izhajajo v zbirki »Totalitarizmi – vprašanja in izzivi« – dve za medvojni čas sta bili že objavljeni (Primorska, Gorenjska), na drugih se že dela oz. so načrtovane – bodo pripomogle k boljšemu pregledu vojnega in povojnega časa an slovenskem ozemlju oz. v Republiki Sloveniji. Na programu so bile tudi študije o stanju različnih verskih skupnosti v povojnem času in seveda razprave o totalitarnih strukturah in načinih kršitev človekovih pravic, kot tudi objava posameznih značilnih primerov. Objavljenih je bilo več dokumentov in pričevanj o različnih kršitvah temeljnih človekovih pravic, dopolnjevali pa smo tudi podatkovno bazo o političnih obsojencih v Sloveniji po koncu druge svetovne vojne. S tem programska skupina prispeva k boljšemu dostopu do informacij o totalitarnih strukturah in vzrokih kršitev človekovih pravic in svoboščin, kar je posebno pomembno za nadaljnje znanstvene raziskave. Rezultati raziskovalnega dela so bili predstavljeni na domačih in mednarodnih konferencah, na katerih so sodelovali znanstveniki iz Slovenije in drugih evropskih držav. Prispevki so bili objavljeni v že omenjeni zbirki »Totalitarizmi – vprašanja in izzivi«. Potekale šeso okrogle mize, na katerih so strokovnjaki različnih izkupenj in mnenj obravnavali pereča vprašanja totalitarne preteklosti. Take odprte diskusije so za znanstveno delo tudi zelo pomembne

ANG

Dealing with the problems of Communist regime has until now been very neglected in Slovenian historical accounts, as only individual historians have involved themselves in this issue. Beside that an independent scientific research of Communist regime started rather late. The Study Center for National Reconciliation has identified as its primary objective to join in the systematic investigation of these issues, and in doing so, to contribute to the discovery of new historical data within this field. Regional studies published in the series«Totalitarisms – Questions and

Challenges« – two have already been published, others are in work or are in the agenda – will help to get a better overview of the war and postwar situation on Slovenian territory, respectively in the Republic of Slovenia. Studies of different social classes will follow, in preparation is a study about the situation of farmers after the war, of different religious groups and of course papers on totalitarian structures and violations of human rights, as well as case-studies. The publishing of documents in the series »Documents and Testimonies« will also continue, as well as the work on database »Political convicts in Slovenia in the period 1945-1953.

A better access to information about totalitarian structures and causes of violations of human rights and freedoms will be allowed, which is especially important for the further scientific work. Research results will be presented at conferences to which scholars from Slovenia and other European countries will be invited, whose research is also focused on violations of human rights and freedoms. The papers will be published in the already mentioned series »Totalitarianisms – Questions and Challenges«. As in the past, round tables about burning questions of Slovenian totalitarian history will be held, scientists with different standpoints will be invited. Such open-minded discussions are very important for scientific work.

10.2.Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Raziskovanje značilnosti komunističnega totalitarizma je odprlo več novih raziskovalnih vprašanj glede značilnosti totalitarnih sistemov in pojavov na splošno. To predstavlja temelje za nadaljnje raziskovanje in odpira širok prostor za razpravo in soočanje različnih stališč o značilnostih komunističnega totalitarizma. S tega vidika je velik pomen izvajanja raziskovalnega programa v tem, da razprava o značilnostih komunističnega totalitarizma ni omejena samo na slovenski prostor, ampak je in bo tudi v prihodnje umeščena v širši evropski prostor. To se kaže v sodelovanju s sorodnimi institucijami v Evropi, ki se ukvarjajo z raziskovanjem značilnosti totalitarnih sistemov in pojavov ter v sodelovanju na domačih in mednarodnih konferencah in srečanjih. Z novimi spoznanji oziroma ugotovitvami smo seznanjali tako strokovno kot širšo javnost.

Člani programske skupine so sodelovali tudi pri organizaciji in izvedbi drugih prireditev, tako mednarodne razstave z naslovom »Totalitarizmi v Evropi«, ter na različne načine seznanjali z dosežki tudi širšo javnost. Organizirali so okrogle mize in predavanja ter aktivno sodelovali pri obeležitvah 23. avgusta kot vseevropskega dneva spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarnih sistemov.

Nova spoznanja in dejstva so pomembna v izobraževalnem in vzgojnem procesu, saj na eni strani prispevajo k prepoznavanju značilnosti in temeljnih razlik med totalitarnimi sistemi ter demokracijo, po drugi strani pa vplivajo na zavest o nujnosti spoštovanja temeljnih človekovih pravic in svoboščin, predvsem z namenom, da se take kršitve ne bi več ponovile. SCNR zbira pričevanja in družinske zgodbe, ker so pomemben vir pri raziskovanju polpretekle zgodovine. Nasilje komunističnega totalitarizma je posameznikom in celim družbenim skupinam povzročilo težke krivice, ki jih je Republika Slovenija dolžna popraviti.

Številne kršitve temeljnih človekovih pravic predvsem po koncu druge svetovne vojne kot tudi posledice izvajanja totalitarnih ukrepov še vedno niso dovolj raziskane. Zato daje zasnova raziskovalnega programa "Nasilje komunističnega totalitarizma v Sloveniji 1941-1990" osnovo za popravilo krivic, možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije ter doseg narodne sprave.

Nova spoznanja in dejstva so pomembna za izobraževalni in vzgojni proces, saj vplivajo tako na zavest šolajoče mladine o nujnosti spoštovanja temeljnih človekovih pravic in svoboščin kot tudi na spoznanje o nujnosti narodne sprave, predvsem z namenom, da se takšne kršitve ne bi več ponovile. Vse to in seznanjanje širše javnosti z novimi ugotovitvami o nasilju totalitarizmov pa vpliva tudi na razvoj nacionalne kulturne dediščine in nacionalne identitete.

Poznavanje lastne zgodovine ter seznanjanje širše javnosti z novimi ugotovitvami o značilnostih in različnih oblikah nasilja totalitarnih sistemov, predvsem komunističnega totalitarizma, pa vpliva tudi na razvoj nacionalne identitete in nacionalne kulturne dediščine.

ANG

Research of the features of the Communist totalitarianism has opened several new questions regarding the characteristics of the totalitarian systems and its phenomena in general. This represents a basis for further analysis and opens up a wide space for debate and for

confrontation of different points of view. From this perspective, the importance of the implementation of the research program is in the fact that critical examination of the characteristics of Communist totalitarianism is not limited to Slovenian area only, but has to be viewed in wider European surroundings. This is reflected in cooperation with related institutions in Europe, dealing with research of totalitarian systems and phenomena and in participations at domestic and international conferences and meetings.

With new insights and conclusions we inform both the professional as well as the general public. Members of the program group participated in the organization and execution of other events, such as international exhibition titled "Totalitarianism in Europe – Fascism, Nazism and Communism", and in different ways handed over reports about the achievements also to general public. Study center for National reconciliation organized round tables and lectures, as well as the annual European Day of Remembrance for victims of totalitarian and authoritarian systems.

New insights and facts are important for educational process, because on the one hand, they help to identify characteristics of totalitarian systems and on the other hand, to see fundamental differences between the totalitarian systems and democracy. The purpose is to help to prevent such violations of human rights in future. SCNR collects testimonies and family stories, which are an important source for the study of contemporary history.

The tyranny of totalitarian Communism caused great injustices to individuals and entire social groups that the Republic of Slovenia is obligated to rectify.

Numerous basic human rights violations that occurred especially following the end of the Second World War and the consequences of measures executed by totalitarian regimes have still not been satisfactorily researched. Because of that the design of the research programme "The Tyranny of Totalitarian Communism in Slovenia 1941-1990" provides a basis for the correction of injustices, possibilities for harmonious civilizational and cultural development of Slovenia and the realization of national reconciliation.

New realizations and facts will be important in educational and cultivational processes as they can impress upon the conscience of school children the necessity of respecting basic human rights and freedoms as well as recognizing the necessity for national reconciliation, particularly with the intent that such violations would not occur again. This, as well as informing the wider public of new findings that pertain to totalitarian tyranny, also affect the development of national cultural legacy and national identity.

11. Zaključena mentorstva članov programske skupine pri vzgoji kadrov v obdobju 1.1.2009-31.12.2012¹²

11.1. Diplome¹³

vrsta usposabljanja	število diplom
bolonjski program - I. stopnja	
bolonjski program - II. stopnja	
univerzitetni (stari) program	

11.2. Magisterij znanosti in doktorat znanosti¹⁴

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	MR		
32969	Andreja Valič Zver	☐	☒	☐		

Legenda:

Mag. - Znanstveni magisterij
Dr. - Doktorat znanosti
MR - mladi raziskovalec

12. Pretok mladih raziskovalcev – zaposlitev po zaključenem usposabljanju¹⁵

--	--	--	--	--	--

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	Zaposlitev	
		☐	☐	<input type="text"/>	

Legenda zaposlitev:

- A** - visokošolski in javni raziskovalni zavodi
- B** - gospodarstvo
- C** - javna uprava
- D** - družbene dejavnosti
- E** - tujina
- F** - drugo

13. Vključenost raziskovalcev iz podjetij in gostovanje raziskovalcev, podoktorandov ter študentov iz tujine, daljše od enega meseca, v obdobju 1.1.2009-31.12.2012

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Sodelovanje v programski skupini	Število mesecev	
		<input type="text"/>		

Legenda sodelovanja v programski skupini:

- A** - raziskovalec/strokovnjak iz podjetja
- B** - uveljavljeni raziskovalec iz tujine
- C** - študent - doktorand iz tujine
- D** - podoktorand iz tujine

14. Vključevanje v raziskovalne programe Evropske unije in v druge mednarodne raziskovalne in razvojne programe ter drugo mednarodno sodelovanje v obdobju 1.1.2009-31.12.2012¹⁶

SLO

15. Vključenost v projekte za uporabnike, ki v so obdobju trajanja raziskovalnega programa (1. 1. 2009 – 31. 12. 2012), potekali izven financiranja ARRS¹⁷

SLO

16. Ocena tehnološke zrelosti rezultatov programa in možnosti za njihovo implementacijo v praksi (točka ni namenjena raziskovalnim programom s področij humanističnih ved)¹⁸

SLO

17. Ocenite, ali bi doseženi rezultati v okviru programa lahko vodili do ustanovitve spin-off podjetja, kolikšen finančni vložek bi zahteval ta korak ter kakšno infrastrukturo in opremo bi potrebovali

možnost ustanovitve spin-off podjetja	☐ DA ☒ NE
potrebni finančni vložek	
ocena potrebne infrastrukture in opreme ¹⁹	

18. Izjemni dosežek v 2012²⁰

18.1. Izjemni znanstveni dosežek

18.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

--

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja in obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v papirnati obliki
- so z vsebino poročila seznanjeni in se strinjajo vsi izvajalci raziskovalnega programa

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba JRO
in/ali RO s koncesijo:*

in

vodja raziskovalnega programa:

Študijski center za narodno spravo

Tamara Griesser Pečar

ŽIG

Kraj in datum:

Ljubljana	15.3.2013
-----------	-----------

Oznaka prijave: ARRS-RPROG-ZP-2013/47

¹ Opredelite raziskovalno področje po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science). Prevajalna tabela med raziskovalnimi področji po klasifikaciji ARRS ter po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science) s kategorijami WOS (Web of Science) kot podpodročji je dostopna na spletni strani ARRS (<http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/preslik-vpp-fos-wos.asp>). [Nazaj](#)

² Napišite povzetek raziskovalnega programa v slovenskem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11) in angleškem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, v katerem predstavite raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega programa in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa dela raziskovalnega programa, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega programa oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine v zadnjem letu izvajanja raziskovalnega programa, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Navedite znanstvene dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru tega programa. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja programa (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁷ Navedite družbeno-ekonomske dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru tega programa. Družbeno-ekonomski dosežek iz obdobja izvajanja programa (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih sklopih, ali ustanovitev podjetja kot rezultat programa ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega programa iz obdobja izvajanja programa (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 7 in 8 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov vključno s presledki (približno 1/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen program, ki je predmet poročanja. [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹² Upoštevajo se le tiste diplome, magisteriji znanosti in doktorati znanosti (zaključene/i v obdobju 1. 1. 2009 – 31. 12. 2012), pri katerih so kot mentorji sodelovali člani programske skupine. [Nazaj](#)

¹³ Vpišite število opravljenih diplom v času trajanja raziskovalnega programa glede na vrsto usposabljanja. [Nazaj](#)

¹⁴ Vpišite šifro raziskovalca in/ali ime in priimek osebe, ki je v času trajanja raziskovalnega programa pridobila naziv magister znanosti in/ali doktor znanosti ter označite doseženo izobrazbo. V primeru, da se je oseba usposabljala po programu Mladi raziskovalci, označite MR. [Nazaj](#)

¹⁵ Za mlade raziskovalce, ki ste jih navedli v tabeli 11.2. točke (usposabljanje so uspešno zaključili v obdobju od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2012), ustrezno označite, kje so se zaposlili po zaključenem usposabljanju. [Nazaj](#)

¹⁶ Navedite naslove projektov in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁷ Navedite naslove projektov, ki ne sodijo v okvir financiranja ARRS (npr: industrijski projekti, projekti za druge naročnike, državno upravo, občine idr.) in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁸ Opišite možnosti za uporabo rezultatov v praksi. Opišite izdelke oziroma tehnologijo in potencialne trge oziroma tržne niše, v katere sodijo. Ocenite dodano vrednost izdelkov, katerih osnova je znanje, razvito v okviru programa oziroma dodano vrednost na zaposlenega, če jo je mogoče oceniti (npr. v primerih, ko je rezultat izboljšava obstoječih tehnologij oziroma izdelkov). Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁹ Največ 1.000 znakov vključno s presledki (približno 1/6 strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

²⁰ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega programa v letu 2012 (največ 1000 znakov, vključno s presledki, velikost pisave 11). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROG-ZP/2013 v1.00

53-6D-10-52-89-26-1A-D5-4B-E3-D8-46-08-F0-76-E8-B8-0D-11-2D